

■ Usein esitetty kuva suomalaisesta jatkosodan ajan tarkka-ampujasta Syvärillä. Kovin taktiselta ei touhu näytä. Kuvassa meno on sen verran huolettoman näköistä, että kyse täytyy olla joko kuvausta varten tehdystä melkoisen uljaasta poseerauksesta tai ampumaharjoituksista, ainakin toivottavasti näin. Liekö selvinnyt tämä tarkka-ampuja sodasta? Aseena kuvassa neuvostoliittolainen sotasaalistarkka-ampujakivääri Mosin-Nagant 91-30 ja PE-kiihari.

ampujan silmäkulmaan tai otsaan aiheuttanen puolikuunmuotoisen jäljen. Historiankirjat eivät kerro, kauanko meni keskimäärin tällaisen ”puolikuukerholaisen” vieroittamiseen liipaisukammosta...

Tähtäimien tuotanto alkoi vasta vuonna 1937. Niitä tilattiin 250, joista 150 oli tarkoitus asentaa sotaväen m/27-kivääreihin, eli niin kutsuttuihin armeijan pystykorviin ja 100 konekivääreihin.

Kun vielä kiikarijalkojen valmistaminen oli tarkkuutta vaativaa ja hidasta työtä, ehti vain muutama m/27 PH -tarkka-ampujakivääri mukaan talvisotaan. Suojeluskuntien ajama tarkka-ampujakivääriprojekti olisi ollut näin jälkikäteen arvioiden huomattavasti sotaväen valintaa toimivampi ja toteutuskelpoisempi. Se sai kuitenkin jäädä lapsipuolen asemaan. Sama oli nähty myös jalkaväen kiväärin kehitystyössä.

Lusikka kauniisti käteen

Kun Physica-tähtäinten kehitys oli huomattu, päätti Puolustusvoimat lopulta tehdä sialle jotain ja tilasi joulukuussa 1942 Saksasta 2 000 kappaleen erän hyväksi todettuja neljä kertaa suurentavia Ajack-tähtäinkaukoputkia.

Vastauksena tuli, että tähtäimiä ei toimiteta. Sotaikäyvä maa tarvitsi luonnollisesti

tuotantolinjoilta tulevat tähtäimet omaan käyttöönsä – olihan Saksalla jo tässä vaiheessa toimintaa useammalla rintamalla ja tappioitakin oli kärsitty muun muassa Stalingradissa ja El Alameinissa.

Kun reaali politiikan maailmasta tuttu ”oma napa ensin” -asenne oli käynnynyt saksalaisten taholta selväksi, päätettiin katsoa taas, mitä kotimaasta löytyisi.

Apuun värvättiin sen hetken johtaviin optiikan tuntijoihin kuulunut Professori Yrjö Väisälä. Hän suunnitteli Ajack 4x38 -tähtäimen pohjalta oman tähtäimen. Joidenkin lähteiden mukaan nämä tähtäimet eivät ehtineet mukaan jatkosotaan, joidenkin mukaan noin 20 kpl olisi ehditty asentaa m/39-kiväärien päälle. Mallinimeksi tuli m/39-44.

Jatkosodan loppuminen lopetti joka tapauksessa m/39-44:n 50 kpl erän valmistamisen, jolloin erä jäi myös viimeiseksi. Tähtäimet olivat käytössä vielä 1970-luvulla ja varastoissa vielä 80-luvulla.

Saatiin sittenkin...

Kesällä 1943 Saksa lopulta suostui myymään liittolaiselleen 500 Ajack-tähtäintä. Ne toimitettiin Suomeen talvella 1943-44.

Nämä tähtäimet asennettiin m/39-kivääreihin, ja niiden nimeksi tuli m/39-43. >

■ Saksalainen Ajack-putki ja m/39-kivääri muodostivat tarkka-ampujakiväärin m/39-43. Näitä saatiin joukoille käytännössä vasta viimeisenä sotavuotena peräti 500 kappaletta. Tarve olisi ollut vähintään viisinkertainen.